

U 3 /1964

Inkom till Lantmäterikontoret
i Stockholms län

AD 5/1963

den 22 JULI 1964

Till A.D. 146/63

U T S L A G.

meddelat av Gödra Boslaga konsogas ägodel-
ningsrätt den 18 juni 1964 å rättens kanal i
Stockholm, i mål angående besvär över för-
rättning enligt lagen om enskilda vägar av-
seende fördelning av underhållet på vägar
inom fastigheten Aspvik - Nässet i Gustavsbergs
socken och kommun.

Klagande: 1. Oscar Billberg såsom ägare av Aspvik 1⁵²;
2. Holmer Sjöberg såsom ägare av Aspvik 1⁵⁰;
3. Ebba Rosdahl såsom ägare av Aspvik 1⁶⁰ och
1⁶¹.

Ombud för 3: advokaten Baltzar Gidlund och
direktören Gustaf Rosdahl.

Den 22 april 1963 verkställde lantmätar-
en Lars Hamqvist, Stockholm, förrättning en-
ligt lagen om enskilda vägar besvärande fas-
tigheterna Aspvik 1⁷, 1¹², 1²¹, 1²³ - 1⁵⁸,
1⁶⁰, 1⁶¹, 1¹⁴², 1¹⁴³, 1¹⁴⁶, 1¹⁵⁰, 1¹⁵¹, 1¹⁵³,
1¹⁵⁴ och 1¹⁵⁶ - 1¹⁶⁰ i Gustavsbergs kommun.

Enligt ett samma dag avgivet och för

sakägarna upplöst utlåtande skulle

I. väghållningen omfatta de enskilda vägar-
na inom Aspvik-Näset i enlighet med en vid förrätt-
ningen upprättad karta;

II. delningen omfatta såväl sommar- som vinter-
väghållning;

III. vägdeleningen utföras av de väghållningsskyl-
diga gemensamt genom bildande av vägsamfällighet; samt

IV. fastigheterna i princip - med vissa undantag -
deltaga i vägens underhåll med lika andelstal.

Över förrättningen ha Ebba Rosdahl, Billberg
och Sjöberg anført bevis och - såvitt desamma full-
följts - anført: Med hänvisning till 11 § i enskilda
väglagen beställas, att andelstelen fastställas
med hänsyn till om fastigheten utgjorde permanent bostad
eller endast sommarbostad. Enligt vad förrättnings-
mannen själv anført beräknades, att fastighet med per-
manent bostad begagnade vägen i tre gånger större om-
fattning än fastighet, som endast utgjorde sommarbostad.
Desutom blev kravet på väghållning, särskilt vinter-
väghållning större, när permanentbostäder fannas i om-
rådet. Fastighet med permanentbostad borde sålunda

belastas med högre andelstal än fastighet med endast sommarbostad. Billberg och Sjöberg ha för sin del tillagt att de ej ha de bil och därför i än mindre mån ha de nytta av vägen.

I målet är upplyst att för närvarande endast fastigheterna Aspvik 1⁴¹ och 1⁴³ ~~äro~~ ^{äro} bebodda året om, varjämte från förrättningsakten inhämtas, att samtliga sakkägare utom klagandena vid förrättningen voro överens om att fastigheterna skulle sättas lika andelstal.

I yttrande till överlantmätaren har förrättningsmannen bland annat anført: Län Aspvik - Häsets tomtområde finns för närvarande två fastigheter som bebos året om Aspvik 1⁴¹ och 1⁴³, trettio två fastigheter för fritidsbadare, samt tjugo en fastigheter tillhörande AB Gustavsbergs Fabrikers Intressenter. - Inom området finns för fastigheterna samfälliga områden belägna vid stranden. Avsikten vid tillskapandet av dessa har varit att bereda de tomter som ej har egen strand tillgång därtill. Som inledningsvis nämnts finns inom området två fastigheter som för närvarande är bebodda året runt. De övriga är s.k. fritidsfastigheter. Enligt en praxis som brukar till-

lämpas vid fördelning av andelstal mellan permanent- och fritidsfastigheter, i samband med bildande av vägsamfälligheter i enlighet med 2 kapitlet enskilda vägagen, har de förra ansetts under i övrigt lika förhållanden ha tre gånger så stor nytta av vägen som de senare. Denna praxis torde väl närmast svara mot det fall att man inom en jordbruksbygd har enstaka fritidsfastigheter inpräglade bland fastigheter för bostads- och jordbruksändamål. I detta fall däremot har man snarare tätbebyggelse och får väl då jämföra med reglerna i 3 kapitlet i enskilda vägagen, där grunden för fördelningen av andelstalen enligt huvudregeln skall vara taxeringsvärdena. Denna huvudregel kan modifieras så att man erhåller en mer eller mindre stark utjämning mellan fastigheter med olika taxeringsvärden. Vid diskussioner med anledning av dessa frågor hävdas ofta att andelstalen skall beräknas så att en relativt stor utjämning kommer till stånd mellan fastigheter med skilda taxeringsvärden. I detta fall har man med hänsyn till det ringa antalet fastigheter trots att tätbebyggelseförhållande föreligger valt att bilda en vägsamfällighet enligt

2 kapitlet i enskilda väglagen. Då huvudregeln i 3 kapitlet med beräkning av andelstal grundat på taxeringsvärdet naturligt nog ej kan tillämpas i det statiska system som ett utlåtande enligt 2 kapitlet lägger grunden till, har här valts en likadelning av andelstalet. Man kan ifrågasätta om inte detta är den lösning som inom ramen för en 2 kapitelsförrättning mest närmar sig principen för fördelning enligt 3 kapitlets taxeringsvärdesprincip.

Överlänsmästarern har i yttrande till ägodelningsrätten bland annat anført: Enligt 34 § SVL åligger det förrättningsmannen att söka se till att sakägarna åstadkomma förening i de frågor som avhandlas vid förrättningen. Om detta lyckas kommer föreningen som regel att ligga till grund för förrättningsutlåtandet. I förevarande fall har fullständig enighet om andelstalet icke kunnat uppnås och någon grundläggande förening följaktligen icke kommit till stånd. I utlåtandet bestämda andelstal äger dock uppenbarligen stöd hos en högst betydande majoritet bland sakägarna. De sakägare, som lämnat utlåtandet okändrat och därigenom får anses ha godtagit de bestämda andelstalen, företräder sålunda andelstal om sammanlagt 89 %. Det bör

enligt överlänsmäternas mening rimligen krävas mycket starka och påtagliga skäl innan man frångår den mening, som stödes av en så dominerande majoritet. Enligt 11 § EVL skall skyldigheten att delta i väghållning mellan de fastigheter, vilka skyldigheten åligger, fördelas med hänsyn till den omfattning, vari de beräknas komma att begagna vägen, dock att ej å någon fastighet må läggas större andel än som svarar mot dess nytta av vägen. Den omfattning, vari en fastighet begagnar en väg, är väsentligen beroende av två faktorer nämligen dels hur stor del av vägen fastigheten trafikerar (köravståndet), dels storleken av den trafikmängd, fastigheten ger upphov till vid normalt brukande. Enligt vedertagen praxis plägar köravståndet angivas i km och (den årliga) trafikmängden uppskattas i ton (beroende på fordonstyngd o.dyl. samt antalet resor på vägen). Produkten av köravståndet och trafikmängden - "tonkm-talet" - är sålunda ett siffermässigt uttryck för den omfattning, vari en fastighet begagnar en väg. En fastighets andelstal bör i princip motsvara eller stå i viss relation till förhållandet mellan fastighetens tonkm-tal och summan av samtliga väghållnings-

skyldiga fastigheters tonkm-tal. Närvid ifrågevarande vägförrättning andelstalen för samtliga bostadsfastigheter, oavsett deras karaktär, beståts lika, innebär detta att man bortsett från icke endast trafikmängdsvariationerna mellan permanenta bostadsfastigheter och fritidsfastigheter utan även de betydande variationer, som förekommer i fråga om köravstånd. Om en andelstalsberäkning genomfördes enligt ovan angivna grunder, borde en jämförelse komma att visa, att förfaringssättet med lika andelstal varit gynnsamt icke endast för permanenta bostadsfastigheter utan även för fritidsfastigheter med jämförelsevis långa köravstånd. Till nämnda kategori av fritidsfastigheter torde få hänföras bl.a. klagandena Sjöbergs och Rosdahls fastigheter Aspvik 1⁵⁰ samt Aspvik 1⁶⁰ och 1⁶¹. Vid en rent överslagsmässig bedömning har överlätnätaren beträffande sistnämnda tre fastigheter kommit till den uppfattningen, att de nya andelstalen sannolikt icke skulle komma att i någon påfallande grad avvika från de beslutade. Den möjligheten lär för övrigt icke kunna helt uteslutas, att de nya andelstalen kan komma att bli högre än nuvarande. Beträffande klaganden Sjöbergs fastighet Aspvik 1³² är förhållandet mera svar-

bedömt med hänsyn till att fastighetens köravstånd är avsevärt kortare än de övriga tre fastigheternas. Sannolikt torde det nya andelstalet bli något lägre än det beslutade.

Ägodelningsrätten har vid sammanträdet i närvaro av överlantmätaren och förrättningsmannen företagit syn på platsen, därvid antecknats att vägen går i en rundelänga och att närvarande sakägare upplyst att samfällighetens medlemmar äro överens om att vägen av motorfordon endast skall få trafikeras i ena riktningen.

Efter den hållna synen har förrättningsmannen förklarat sig intet ha att tillägga till sitt skriftliga yttrande, medan överlantmätaren ansett att den klandrade förrättningen borde fastställas.

Ifrågevarande område är till sin struktur huvudsakligen tätbebyggt sommarbosträdsområde. Genom att vägen avses att nyttjas - såvitt angår motorfordonstrafik - endast i ena riktningen kommer samtliga fastigheter längs vägen att använda den i sin helhet. Det förhållandet att tillfälligtvis vissa fastighets-

ägare själva icke ha bil saknar helt betydelse i frågan om fördelningen av underhållsskyldigheten. Fritidsbebyggelse nyttjas numera i stor utsträckning året om vid veckoslut och under helger och nyttan av vägen är därför för sådan bebyggelse icke påtagligt mindre än för enstaka fastighet med permanentbostad. Med beaktande härav finner Ägodelningsrätten att vad klagandena anfört icke är av beskaffenhet att böra medföra ändring i förrättningen.

På grund härav och då förrättningen i övrigt synes lagligen beskaffad skall densamma fastställas.

Med ogillande av bevärnen, såvitt densamma fullföljts, fastställer Ägodelningsrätten ifrågasvarande den 22 april 1965 verkställd förrättning.

Klagandena skola solidariiskt gottgöra Hannqvist kostnaderna för denna inställelse med fördrade etthundrafemtio kronor.

Falan mot detta utlås fullföljes genom besvär, vilka, ställda till Kungl. Maj:ts och Likote Svea Hovrätt skola ingivas till Ägodelningsdomaren i Södra Boelags domsaga, postadress Erik Dahlbergsgatan 60,

Stockholm No, inom fyra veckor från denna dag eller
senast torsdagen den 16 juli 1964 före tjänstetidens
slut.

Vid beovärens skola fogas avskrift av besvär-
inlägan jämte därtill hörande handlingar.

Inläga eller annan handling må till ägodel-
ningsdomstolens inlämnas genom bud eller insändas med
posten i betalt brev.

Få ägodelningsrättens vägnar:

Ragnar Adde

Bestyrkes

i tjänsten:

M. Sjöberg